

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

1 Quæ sit materia luxuriæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

QVAESTIO CLIII.

Super Quaestio. 153. Art. primum.

De uitio luxuria, in quinque articulos diuisa.

DEINDE considerandum est de uitio luxuria, quod opponitur castitati. Et primo, de ipsa in generali. Secundo, de speciebus eius.

CIRCA primum queruntur quinque.

Primo, Quae sit materia luxuria.

Secundo, Vtrum omnis concubitus sit illicitus.

Tertio, Vtrum luxuria sit peccatum mortale.

Quarto, Vtrum luxuria sit uitium capitale.

Quinto, De filiabus eius.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum materia luxuria sint solum concupiscentiae, & delectationes uenerae.

AD PRIMVM sic proceditur. Videtur quod materia luxuria non solum sint concupiscentiae, & delectationes uenerae. Dicit enim Augustinus in libro confessionum, quod luxuria ad fatietatem atque abundantiam se capit uocari.

sed fatietas pertinet ad cibos & potus, abundantia autem ad diuitias. ergo luxuria non est proprie circa concupiscentias, & uoluptates ueneras.

2. Praet. Prouerb. 20. dicitur. Luxuriosa res est uinum: sed uinum pertinet ad delectationem cibi & potus. ergo circa ea maxime uidetur luxuria esse.

3. Praet. Luxuria dicitur esse libidinosa uoluptatis appetitus: sed libidinosa uoluptas non solum est in ueneris, sed etiam in multis alijs. ergo luxuria non est solum circa concupiscentias, & uoluptates ueneras.

SED CONTRA est, quod dicitur in libro de uera religione de luxuriosis. Qui seminat in carne, de carne metet corruptionem: sed seminatio carnis sit uoluptates ueneras. ergo ad has pertinet luxuria.

RESPON. Dicendum, quod sicut Isidorus dicit in libro Etym. Luxuriosus aliquis dicitur, quasi solutus in uoluptates. Maxime autem uoluptates uenerae animus hominis solunt: & ideo circa uoluptates ueneras maxime luxuria consideratur.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod sicut temperantia principaliter quidem & proprie est circa delectationes tactus, dicitur autem ex consequenti, & per similitudinem quandam in quibusdam alijs materijs: ita etiam luxuria principaliter quidem est in uoluptatibus ueneris, quae maxime & praecipue animus hominis resoluunt: secundario autem dicitur in quibuscumque alijs ad excessum pertinentibus. Unde ad Galat. 5. dicitur glossa, quod luxuria est quaelibet superfluitas.

AD SECUNDVM dicendum, quod uinum dicitur res luxuriosa, uel secundum hunc modum quo in quaelibet materia abundantia ad luxuriam refertur,

uel in quantum superfluus usus uini incontinentium uoluptati uenerae praebet.

AD TERTIUM dicendum, quod libidinosa uoluptas est in alijs materijs dicitur, tamen specialiter hoc nomen sibi uendicant uenerae delectationes, in quibus etiam specialiter libido dicitur, ut Augustinus dicit in 14. de ciuita. Dei.

ARTICVLVS II.

Vtrum nullus actus ueneris possit esse sine peccato.

AD SECUNDVM sic proceditur. Videtur quod nullus actus ueneris possit esse sine peccato. Nihil enim uidetur impedire uirtutem nisi peccatum: sed omnis actus ueneris maxime impedit uirtutem. dicit enim Augustinus in primo soliloquiorum. Nihil esse sentio, quod magis ex arce deiciat animum uirile, quam blandimenta feminae, corporisque ille contactus. ergo nullus actus ueneris uidetur esse sine peccato.

2. Praet. Vbi cumque inuenitur aliquid superfluum, per quod a bono rationis receditur, hoc est uoliosum, quia uirtus corrumpitur per superfluum & diminutum, ut dicitur in 2. Ethicorum. sed in quolibet actu ueneris est superfluitas delectationis, quae intantum absorbet rationem, quod impossibile est aliquid intelligere in ipsa ut Philosophus dicit in 7. Ethicorum. Et sicut Hieronymus dicit, in illo actu, spiritus prophetae non tangebatur corda prophetarum. ergo nullus actus ueneris potest esse sine peccato.

3. Praet. Causa potior est, quam effectus: sed peccatum originale in paruulis trahitur a concupiscentia, sine qua actus ueneris esse non potest, ut patet per Augustinum in libro de nuptijs & concupiscentia. ergo nullus actus ueneris potest esse sine peccato.

SED CONTRA est, quod Augustinus dicit in libro de bono coniugali. Satis responsum est haereticis, si tamen capiunt, non esse peccatum quod neque contra naturam committitur, neque contra morem, neque contra preceptum. Et loquitur de actu ueneris, quo antiqui patres pluribus coniugibus utebantur. ergo non omnis actus ueneris est peccatum.

RESPON. Dicendum, quod peccatum in humanis actibus est, quod est contra ordinem rationis. Habet autem hoc ratio ordo, ut quaelibet conuenienter ordinetur in suum finem: & ideo non est peccatum, si per rationem hominum utatur rebus aliquibus ad finem, ad quem sunt, modo & ordine conuenienti, dummodo ille finis sit aliquid uere bonum. Sicut autem est uere bonum, quod conseruetur corporalis natura unius individui, ita etiam est quoddam bonum excellens, quod conseruetur natura

IN articulo eiusdem nota primo contra scrupulos mentes, quod sine omni peccato ueneris actus exerceri potest & exercetur, quando debitis est circumstantijs honestatus actus conugalibus, inter quas circumstantias non est ut persona non delectetur, aut non complacet sibi delectatio. Hoc enim insensibilis, aut stulti est. Complacencia enim uoluntaria in delectatione operis talis alias bene circumstantiati, puta, propter prolem, &c. nullum omnino peccatum est, sed donum Dei est absolute generis humani, collatum homini, & ceteris animalibus. Unde non debet persona de huiusmodi delectatione percipere dolere, sed potius Deo gratias agere.

Nota secundo, quod author in responsione ad secundum, theologalem rationem reddidit, quare delectatio uenera non subiacet moderationi rationis, scilicet ex originali peccato, non quod ignoret hoc esse naturale, sed sicut mors, cum hoc quod est naturale, est etiam poena peccati originalis, quae pro gratia adempta nobis erat necessitas moriendi: ita quia huiusmodi perturbatio rationis adempta nobis erat per donum originalis iustitiae, quod inferioribus superioribus subiecta erat in homine, facta est poena originalis peccati.

Mal. q. 15. art. 1.

Lib. 1. c. 15. & 16. to. 5.

Lib. 1. c. 10. ante media tom. 2.

Lib. 3. cad. 6. tom. 5.

Lib. 7. c. 11. a med. tom. 5. Hier. de Monogamia ad Gero. Et refertur 32. q. 2. c. 6. conuibia.

Lib. 1. c. 24. circa med. tom. 7.

cap. 25. circa prin. tom. 6.